

# Budget 2018

## med verksamhetsplan 2019-2021

Antagen av Kommunfullmäktige 12 juni 2017



## Innehåll

Inledning .....	5
Kommunstyrelsens ordförande har ordet .....	6
Omvärldsanalys.....	7
God ekonomisk hushållning och finansiella mål .....	11
Finansiella mål .....	13
Mål och riktlinjer för verksamheten – Verksamhetsmål.....	14
Verksamhetsmål.....	14
Budgetförutsättningar .....	17
Driftbudget per nämnd, (tkr) .....	19
Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen m.fl. ....	19
Kommunstyrelsen .....	20
Kultur, Fritid och Teknisk nämnd .....	22
Plan- och miljönämnd .....	24
Barn- och utbildningsnämnd .....	25
Socialnämnd.....	27
Finansförvaltning.....	29
Verksamhetsförändringar/nämnd.....	29
Investeringsbudget/plan per nämnd .....	29
Resultatbudget .....	30
Finansieringsbudget .....	31
Balansbudget.....	32
Investeringsbudget/Plan 2018-2021 .....	33
Välfärdsresursen .....	36
Bilaga 1 Målområden och verksamhetsmål 2018	



## Inledning

Kommunledningskontoret framlägger härmed förslag till Budget 2018 med verksamhetsplan t.o.m. 2021. Beslutsprocessen för årsbudget jämte verksamhetsplan återgår till ordinarie tidplan d.v.s. beslut sker i juni och nämnderna upprättar under hösten internbudget för 2018. Budgetdokumentet till junifullmäktige är en av kommunledningskontoret föreslagen budget utifrån senaste antagna verksamhetsplanen, demografi, ekonomiska förutsättningar, omvärld, prioriteringar, m.m.

Verksamhetsmål och finansiella mål, redovisas under egna rubriker, och ingår som underlag i årsbudget 2018 med verksamhetsplan 2019-2021.

I samband med mars månads bokslutsgenomgång (Ks presidium och respektive nämndpresidium och förvaltningschefer) av årsredovisning 2016 efterfrågade kommunledningskontoret om nämnders behov av resurser för verksamhetsförändringar för kommande budgetår. Enligt anvisningar (i enlighet med beslutad budgetprocess) skall antagen internbudget ange kommande års behov av verksamhetsförändringar som innebär ett större anslagsbehov.

Ärendet bereds genom två budgetdagar på internt, (deltog ksau, nämndspresidier, förvaltningschefer, Vd och ekonomer) och beslut i kommunstyrelsen som föreslår kommunfullmäktige att anta budget 2018 med verksamhetsplan 2019-21.

Till hösten kommer förvaltningar och nämnder upprätta internbudget inkluderande textbudget enligt anvisningar för 2018 avseende driftverksamhet och investeringsbudget per projekt utifrån av kommunfullmäktige beslutad rambudget 2018-2021. Enligt tidplanen skall nämnd besluta om internbudget senast 30 november.

Kommunledningskontoret återkommer till kommunstyrelsen med förslag till revidering av finansbudget och investeringsbudget (per projekt) samt, förslag till drift- och investeringsbudget för medel som finansieras ur välfärdsresursen 2018, vilket planeras ske i november (både kommunstyrelsen och kommunfullmäktige).

Därtill återrapporteras de av nämnderna antagna internbudgeterna till kommunfullmäktige i februari 2018 i eget dokument.

## Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Kommunfullmäktiges budget är Lessebo kommuns främsta styrdokument och syftar till att leda utvecklingen av kommunen framåt. Budgetens roll är att ange de ekonomiska ramarna och kommunfullmäktiges viktigaste inriktningar och prioriteringar. Budgeten vänder sig till Lessebo kommuns nämnder vilket innebär att de inriktningar och mål som finns i denna budget ska efterlevas, konkretiseras och omsättas i praktik av nämnderna.

Utifrån antagen vision och målområden anger kommunfullmäktige mål för god ekonomisk hushållning och beskriver det som verksamheterna ska uppnå. Målen delas upp i dels finansiella mål och verksamhetsmål. Verksamheten ska bedrivas på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt där samband finns mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter.

Idag ser strukturrationaliseringarna ut på ett annat sätt än tidigare. Vi har ökat befolkningen med ca 700 invånare som också gör att vi inte behöver arbeta i samma utsträckning med geografiskt samlade enheter. Vi har haft en ökad inflyttning med tanke på marknadsföring på Lessebo kommun samt ett högt mottagande av nyanlända invånare. Detta i kombination med ett strategiskt arbete med att amortera våra lån och vara sparsamma med investeringar samt det extra tillskott kommunen har fått med välfärdspengar har vi idag en stabil ekonomi men ser att under 2019 kommer vi att få problem om vi inte på ett ansvarsfullt sätt fördelar välfärdspengarna. Välfärdspengarna bör långsiktigt satsas på välfärdssyrken inom exempelvis skolan, socialförvaltningen, arbetsmarknadsenheten men också byggnation av bostäder, förskolor och LSS-boende. Planering och projektering pågår för nya lokaler såväl förskola som grundskola på grund av ökat barn- och elevtal. Målsättningen är att med god ekonomisk hushållning ersätta merparten av de tillfälligt inhyrda paviljongerna med ny- eller tillbyggnad av verksamhetslokaler. Beträffande beredning av mark, byggnation av bostäder, förskolor och LSS-bostäder kan vi ställa oss frågan, har vi råd men också ställa oss frågan har vi råd att inte göra detta.

Det finns stora utmaningar. Jag är övertygad om att Lessebo kan nå längre och höja ambitionerna för tillväxten och välfärden. För det krävs samarbete, gemensamma lösningar och handlingskraft. En positiv utveckling för Lessebo bygger på att många jobbar och bidrar till en stark ekonomi. Bara så kan en god och trygg välfärd säkras. Arbetslösheten är därför vår största utmaning. Många unga har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden och etableringstiden bör kortas väsentligt, allt för att minska antalet människor i utanförskap. Därför har vi tagit ytterligare steg i vår Arbetsmarknadsavdelning med bl.a. utveckling av Miljöverkstan i Strömbergshyttan.

I budget 2018 ska Lessebo kommun fortsätta sitt framtidsarbete med att vara en attraktiv kommun. Vår målsättning ska vara att öka försäljningen av strandnära tomter och planera för byggnation av hyresrätter. Det finns en stor potential att lyckas med detta då många mindre kommuner kan lyckas med tillväxt då de ligger i närhet till större städer med universitet och mitt i en arbetsmarknadsregion.

Monica Widnemark

Kommunstyrelsens ordförande

## Omvärldsanalys

### Regeringens bedömning av den makroekonomiska utvecklingen

ur SKL cirkulär 2017:14 och 2017:18

Regeringens bedömning är att Sveriges tillväxt blir fortsatt hög 2017 men faller tillbaka något 2018, se tabell 1. Under 2019 väntas efterfrågeutvecklingen bli i stort sett balanserad. Resursutnyttjandet bedöms vara något ansträngt 2017, mätt med BNP-gapet. Enligt regeringen bidrar flera faktorer till osäkerhet i prognosen om såväl den internationella som den svenska utvecklingen. En risk som nämns är att den offentliga konsumtionen 2017 kan bli svagare än enligt prognosen om kommunerna och lands-tingen inte i tillräcklig omfattning lyckas rekrytera personal. På grund av osäkerheterna redovisas utöver prognosen två alternativa scenarier.

Tillväxten i världshandeln och den globala industriproduktionen steg i slutet av 2016 och indikatorer under inledningen av 2017 tyder enligt regeringen på en starkare ekonomisk utveckling i flera avancerade ekonomier den närmaste tiden. I våra nordiska grannländer väntas dock fortsatt dämpad utveckling. Samtidigt bidrar stigande råvaru-priser till att regeringen förutser en återhämtning i flera råvaruexporterande framväxande ekonomier som haft svag utveckling de senaste åren.

Den högre tillväxten i omvärlden och en förhållandevis svag krona bidrar till att den svenska exporten bedöms växa snabbare 2017. Hushållens konsumtion utvecklades förhållandevis svagt 2016. Men ett ökat konsumentförtroende enligt Konjunkturbarometern och fortsatt goda ekonomiska förutsättningar talar för att hushållens konsumtion kommer att växa något starkare framöver, anser regeringen.

Den offentliga konsumtionen har ökat snabbt de senaste åren och denna utveckling väntar regeringen ska fortsätta 2017. Utvecklingen beror i huvudsak på att efterfrågan på kommunala välfärdstjänster är stark till följd av snabbt ökande antal barn och äldre, det stora antalet nyanlända och regeringens satsningar inom välfärden. Efterfrågan på kommunala välfärdstjänster bedöms vara fortsatt hög 2018. Däremot beräknas den offentliga konsumtionen totalt sett minska, framför allt till följd av minskade migrationsrelaterade utgifter. Dessutom bidrar den prognosprincip regeringen tillämpar till en dämpad utveckling. Denna innebär att man utgår från nominellt oförändrade stats-bidrag och oförändrade kommunala skattesatser. Den kommunala konsumtionen anpassas därefter i prognosen så att det kommunala balanskravet uppfylls, även då det innebär mindre ökning av den kommunala konsumtionen än vad demografin kräver.

Investeringarna, framförallt i bostäder, ökade snabbt 2015 och 2016. Till följd av den stora befolkningstillväxten finns fortsatt stort behov av bostäder. Regeringen räknar därför med att bostadsinvesteringarna blir fortsatt höga, även om tillväxten avtar något till följd av ett alltmer ansträngt resursutnyttjande i byggsektorn. Investeringarna i nä-ringslivet väntas växa i svagare takt än 2016 både 2017 och 2018. De offentliga investeringarna bedöms däremot växa i hög takt 2017, för att nästa år öka i en lägre takt när kommunsektorns investeringar i framförallt byggnader och infrastruktur minskar.

*Regeringens BNP-prognos ligger högre än förbundets bedömningar för 2019–2020 i MakroNytt 1/2017. Förklaringen är framför allt att regeringens beräkningar baseras på en högre potentiell tillväxt, vilket innebär större ökning av arbetade timmar dessa år.*

**Tabell 1. Sammanfattningstabell över regeringens prognos i vårpropositionen**

Procentuell förändring om inte annat anges, prognos 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
BNP <sup>1</sup>	3,0	2,9	2,2	2,0	2,2
Arbetade timmar <sup>1</sup>	1,7	1,5	0,9	0,7	0,7
Arbetslöshet <sup>2</sup>	6,9	6,6	6,4	6,3	6,2
BNP-gap <sup>3</sup>	-0,1	0,5	0,4	0,1	0,0
Timlöner <sup>4</sup>	2,5	2,9	3,2	3,4	3,4
KPIF, årsgenomsnitt	1,4	1,7	1,7	1,9	2,0
Prisbasbelopp	44 300	44 800	45 500	46 200	47 200
Finansiellt sparande i off. sektor <sup>5</sup>	0,9	0,3	0,6	1,4	2,1
Konsoliderad bruttoskuld <sup>5</sup>	41,6	39,5	37,3	34,7	31,4

<sup>1</sup>Kalenderkorrigerade. <sup>2</sup>Procent av arbetskraften. <sup>3</sup>Procent av potentiell BNP.<sup>4</sup>Konjunkturlönestatistiken. <sup>5</sup>Andel av BNP.

Regeringen väntar sig en stark utveckling på arbetsmarknaden. Framåtblickande indikatorer tyder på att efterfrågan på arbetskraft blir fortsatt stark. Antalet sysselsatta väntas fortsätta öka snabbt 2017 och långsammare 2018. Sysselsättningsökningen var 2016 särskilt stark inom de kommunala myndigheterna. Även 2017 väntas de kommunala myndigheterna bidra starkt till sysselsättningsökningen, då den demografiska utvecklingen medför ökad efterfrågan på välfärdstjänster. Arbetslösheten minskade 2016 och väntas enligt regeringen fortsätta minska gradvis framöver.

Löneutvecklingen var dämpad 2016. Även 2017 väntas den bli lägre än genomsnittet 1993–2016 trots det starka arbetsmarknadsläget. I kommunalsektorn förväntas lönerna öka snabbare än i näringslivet, bl.a. till följd av det statliga lärarlönelyftet, en särskild satsning på löner för undersköterskor och ett stort behov av att snabbt rekrytera personal i många av välfärdens verksamheter. Resursutnyttjandet på arbetsmarknaden har stigit vilket påverkar löneökningstakten med viss fördröjning. Regeringen räknar där-för med högre löneökningar 2018.

Inflationstakten bedöms stiga 2017. Högre energipriser förväntas ge ett positivt bidrag tillsammans med högre importpriser. Dessutom förväntas det något ansträngda resurs-utnyttjandet öka företagens möjligheter att höja priserna framöver.

### Skatteunderlagstillväxten avtar efter konjunkturtoppen

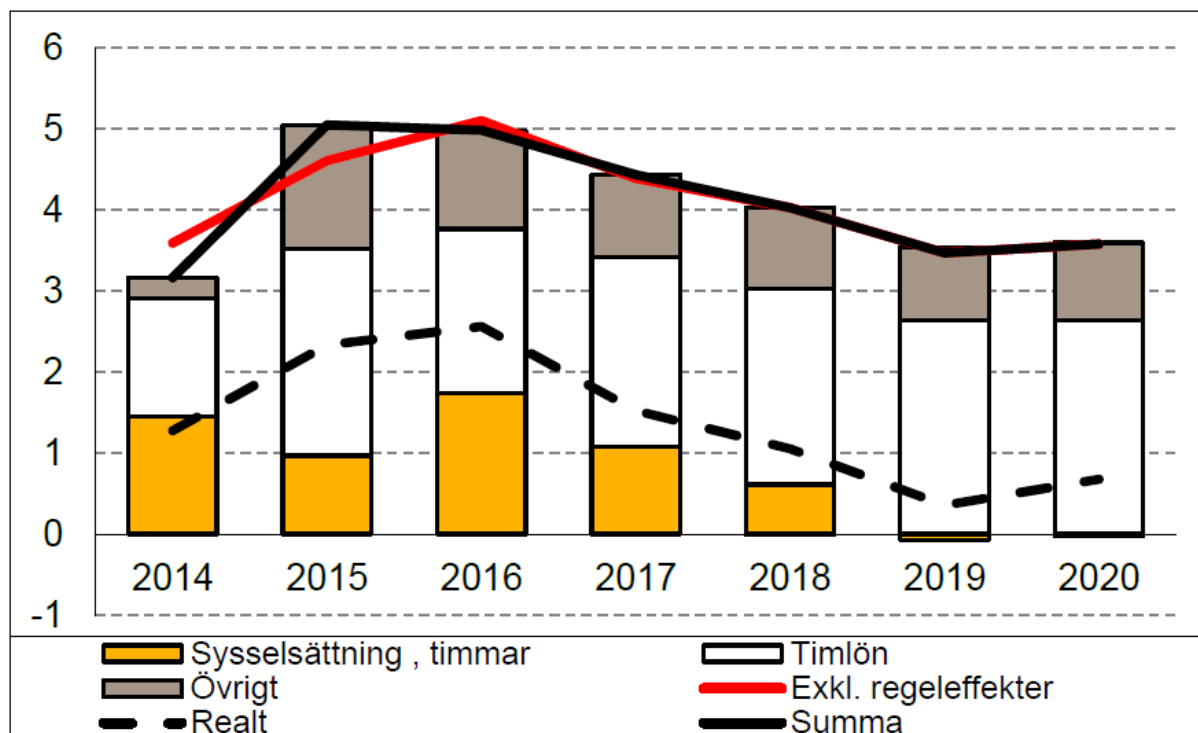
Skatteunderlagsprognosen är baserad på den samhällsekonomiska bild som kommer att presenteras i *Ekonomirapporten, maj 2017* den 10 maj.

Den starka tillväxt av skatteunderlaget vi såg år 2016 väntas avta successivt fram till 2020 (diagram 1). Från och med 2019 understiger ökningstakten genomsnittet för den tid som gått sedan millennieskiftet.



## Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter

Procent respektive procentenheter



Källa: Skatteverket och SKL.

Den huvudsakliga förklaringen är att ökningen av arbetade timmar upphör när konjunkturtoppen passeras. I viss mån bidrar det även att grundavdragen beräknas stiga snabbare om ett par år. Det motverkas endast till en mindre del av att lönehöjningarna väntas bli större och inkomster av arbetslöshetsersättningar tilltar.

### Förändring jämfört med SKL:s prognos från februari 2017

Jämfört med den prognos vi presenterade i februari (cirkulär 17:6) är skatteunderlagets ökningstakt nedreviderad år 2017 och uppreviderad 2018, se tabell 2. En marginell justering har även gjorts för utvecklingen 2016. Ändringarna förklaras i huvudsak av att vi i förra prognosen överskattade utvecklingen av arbetade timmar under slutet av 2016. Det har fått till följd att vi även ändrat vår syn på utvecklingen under loppet av 2017, med konsekvens för förändringstalen 2017 och 2018 som följd.

Trots vår missbedömning av sysselsättningen stämde lönesumman väl med prognosen för år 2016. Det betyder att timlöneökningarna (enligt nationalräkenskapernas definition) översteg vår uppskattning, vilket har föranlett en nedjustering av grundavdrags-prognosen. Den sammantagna effekten av detta är en marginell uppjustering av skatte-underlaget 2016.

**Tabell 2. Olika skatteunderlagsprognoser**

Procentuell förändring

	2016	2017	2018	2019	2020	2016–2020
SKL, apr	5,0	4,4	4,0	3,5	3,6	22,2
Reg, apr	4,9	4,8	4,1	4,2	3,9	24,0
ESV, apr	5,4	4,6	3,8	3,8	3,8	23,3
SKL, feb	4,9	4,6	3,7	3,5	3,6	22,0

Källa: Ekonomistyrningsverket, regeringen, SKL.

**Jämförelse med regeringens och ESV:s prognos**

Regeringens prognos visar snabbare tillväxt av skatteunderlaget än SKL:s samtliga år från och med 2017, framförallt mot slutet av perioden. Det beror främst på att regeringen förutsätter större ökning av arbetade timmar samt, 2017 och 2018, även snabbare lönehöjningar.

Ekonomistyrningsverkets (ESV) prognos visar större ökning av skatteunderlaget än SKL:s samtliga år utom 2018. Skillnaden avseende 2016 beror på att pensionsinkomsterna blir större och grundavdragen mindre enligt ESV:s bedömning än enligt SKL:s. Huvudförklaringen till den snabbare ökningen i ESV-prognosen 2017 och 2019–2020 är att ESV utgår från en snabbare tillväxt av lönesumman. Arbetade timmar tilltar klart mer enligt ESV:s än SKL:s prognos. De båda sista åren motverkas effekten delvis av att SKL räknar med större sociala ersättningar.

För år 2018 prognostiserar SKL större skatteunderlagstillväxt än ESV. Förklaringen är att SKL räknar med mer positiv utveckling av arbetade timmar och inkomster från sociala ersättningar.

## God ekonomisk hushållning och finansiella mål

Ekonomisk hushållning kan ses i två dimensioner; att hushålla i tiden och över tiden. Det vill säga att väga ekonomi mot verksamhet på kort sikt, samt att väga verksamhetens behov nu mot verksamhetens behov på längre sikt. Om man under ett år förbrukar mer pengar än man får in innebär det att det blir kommande år, eller kommande generationer, som måste betala för denna överkonsumtion. I Lessebo kommun tillämpas möjligheten att reservera medel till och disponera medel från Resultatutjämningsreserven (RUR). Syftet med reserven är att ge möjlighet att utjämna svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna.

RUR ska användas ansvarsfullt och med stor försiktighet. Den får inte användas för att undvika eller skjuta fram långsiktigt nödvändiga beslut om effektivisering eller förändring av verksamhet utifrån andra faktorer än just konjunktursvängningar, t ex anpassningar utifrån förändringar i demografien. Riktvärdet för när det är tillåtet att disponera medel ur RUR är när den årliga tillväxten i det underliggande skatteunderlaget i riket är lägre än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Därtill kan om en kraftig negativ befolkningsförändring, som inte har kunnat förutspås vid budgetprocessen, påverkar skatteutfallet möjligheten att disponera medel ur RUR.

Medel från RUR får användas för att täcka upp till maxnivån för en normalskatteunderlagstillväxt. Enligt SKLs prognoser är det inte möjligt att disponera ur RUR för kommande åren.

### Det självklara är inte alltid det enkla

Att kommuner och landsting sköter sin ekonomi på ett ansvarsfullt sätt kan tyckas självklart. *Vi får inte förbruka mer resurser än vi har och därigenom äventyra kommande generationers möjligheter att finansiera sin välfärd.* Det självklara är dock inte alltid det enkla när angelägna behov, politiska ambitioner och osäkra planeringsförutsättningar ska inordnas i de ekonomiska ramarna. I kommunallagens ekonomikapitel krävs att finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten fastställs, efterlevs, följs upp och utvärderas. Om bokslutet visar negativt resultat krävs beslut om en åtgärdsplan för att återställa underskottet.

Lagstiftningen är i många stycken en ramlag utan alltför många detaljregleringar. Förändringarna ger relativt stor frihet att tillämpa lagen efter lokala förutsättningar. Lagen kan även ses som ett hjälpmedel för skärpt ekonomistyrning. Kommunerna och landsting *ska i budgeten ange finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten som har betydelse för god ekonomisk hushållning.* Vidare ska de kommuner och landsting som har negativt resultat anta en åtgärdsplan. Åtgärdsplanen ska visa hur och när det egna kapitalet ska vara återställt.

### Stabila planeringsförutsättningar

I propositionen, till kommunallagens ekonomikapitel, gör regeringen bedömningen: *”Kommuner och landsting bör så långt som möjligt ges stabila planeringsförutsättningar och en rimlig planeringshorisont”.* Därmed underlättas strukturella förändringar, samtidigt som risken för förhastade kortsiktiga lösningar minskar. Bedömningen delas av Finansutskottet, och det som anförs i propositionen godkändes av riksdagen i en särskild beslutspunkt. En central komponent för att uppnå stabila planeringsförutsättningar är *finansieringsprincipen.*

Den innebär i korthet att staten inte ska ålägga kommuner och landsting nya uppgifter utan att finansiera dem. *Om staten ska kunna kräva god ekonomisk hushållning av kommuner och landsting är finansieringsprincipen nödvändig.*

## God ekonomisk hushållning – allt hänger ihop

Syftet med kommunal verksamhet är inte att få ekonomisk avkastning på skattebetalarnas pengar, utan att bedriva den verksamhet man politiskt har beslutat att genomföra. Finansiella mål behövs för att betona att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning.

Mål och riktlinjer för verksamheten behövs för att visa hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, d.v.s. koppling mellan ekonomi och verksamhet. Dessa behövs också för att främja en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet samt för att göra uppdraget gentemot medborgarna tydligt. Åtgärdsplaner i lagens mening träder in för att återställa negativa resultat så att de inte lämnas till senare generationer.

### Därför behövs positiva resultat

För att finansiera en verksamhet över tiden krävs normalt sett mer än ett nollresultat. Här diskuteras några skäl till varför positivt resultat behövs för att nå god ekonomisk hushållning:

### Finansiera investeringar och värdesäkra anläggningstillgångar.

För att täcka kostnader för förslitning av tillgångar görs avskrivningar. Avskrivningar görs på historiska anskaffningsvärden utan hänsyn till inflationsrelaterad värdeminskning. Samtidigt är ny utrustning ofta utvecklad och mer avancerad än den som ersätts vilket ofta innebär att den är dyrare. För att ersätta anläggningstillgångar med egna medel i takt med att de är uttjänta behövs överskott som täcker skillnaden mellan investeringsnivå och avskrivningar. *I annat fall måste ersättning av uttjänta tillgångar ske genom ökad upplåning, vilket kan leda till att räntekostnader tar i anspråk en allt större del av driftbudgeten.*

### Beakta samtliga pensionsåtaganden.

I många kommuner och landsting är pensionsrättigheter intjänade före 1998 inte finansierade. Den redovisningsmetod som anvisats för dessa pensionsåtaganden innebär att de inte bokförs som skulder i balansräkningen utan som ansvarsförbindelse. Därmed kostnadsförs inte uppräknings för värdesäkringen, vilket gör att många redovisar för låga pensionskostnader. *I propositionen framhålls att detta bör kompenseras med överskott.*

### Stora pensionsavgångar medför ökade pensionsutbetalningar.

*Om inte pengar sätts av för framtida pensionsutbetalningar kommer dessa att ta i anspråk allt större del av de medel som står till verksamhetens förfogande.* Redan idag använder vissa kommuner och landsting överskott till att bygga finansiella tillgångar för finansiering av kommande pensionsutbetalningar.

### Sysselsättning och skatteunderlag påverkar ekonomin.

Konjunkturen påverkar skatteunderlaget. Många har svårt att hinna parera kostnadsutvecklingen vid intäktssvängningar. Det finns alltid en *viss osäkerhet om vad utfallet för skatter och statsbidrag blir.* Det är även svårt att förutse eller *styra kostnadsutvecklingen för vissa verksamheter.* Via överskott får man en buffert som gör att man bättre kan hantera osäkra prognoser utan att tvingas till kortsiktiga besparingsåtgärder.

### Konjunkturanpassat resultat.

Det innebär att under goda tider ha ett större positivt resultat, och under sämre tider ett mindre positivt resultat. Detta skapar utrymme för att undvika neddragningar vid lågkonjunktur. Varken för 2014 eller 2015 görs någon disponering ur resultatutjämningsreserven. Avsättning har skett till resultatutjämningsreserven för 2014 med 7,2 mkr som nu uppgår till 17,5 mkr av möjliga drygt 25 mkr (5 % av skatteintäkter inkl. bidrag).

Dock har kommunen på ett klokt sätt ”öronmärkt medel”, inom eget kapital, för att täcka in kostnader för drift- och investeringar som är föranledda av den stora ökningen av nyanlända kommuninvånare. Avstämning kommer att ske löpande i samband med årsredovisningens upprättande av balanskravsresultatet.

### Resurser för utveckling.

En allmän erfarenhet är att det finns ett samband mellan en välskött ekonomi och en bra verksamhet. För att även genomföra offensiva satsningar och verksamhetsutveckling krävs att man har en ekonomi som tillåter detta. *De som alltid lever på eller under marginalen hamnar lätt i ett läge med ett ständigt ekonomiskt gnetande.* Detta arbete tar ofta en så stor kraft från organisationen att man inte orkar med

en mer strategiskt och långsiktig planering. Genom att ta ställning till ambitionerna för ovanstående faktorer kan man räkna fram vilket överskott som krävs i resultaträkningen. I en enskild kommun eller landsting finns naturligtvis ofta även andra förhållanden som också måste beaktas vid en sådan beräkning.

### Att formulera finansiella mål

För att få en välskött ekonomi krävs det att organisation och medborgare förstår och accepterar att de finansiella målen är styrande för vilka verksamhetsmässiga ambitioner man har råd med. Det politiska ledarskapet är viktigt för att nå framgång i detta avseende. Att skapa en bred förståelse kan underlättas om man väljer att formulera mål som kan förstås av många, inte bara av ekonomer och av den högsta ledningen.

### Finansiella mål bör omfatta och utgöra restriktion för:

- *Hur mycket den löpande verksamheten får kosta (vilka intäkter har vi och vilka kostnader kan vi tillåta oss)*
- *Investeringsnivåer och finansiering av dessa*
- *Förmögenhetsutveckling*

Det är lämpligt att utgå från det första målet, som har direkt bäring mot kommunallagens resultatkrav. Hur stort resultatet ska vara avgörs av ambitionsnivån för de andra målen. Ett litet överskott ger sämre möjligheter för att ha råd med investeringar. Är ambitionen att bygga upp finansiella tillgångar eller att amortera låneskulder krävs överskott. Denna typ av samband och ekonomiska mål är det normalt lätt att få acceptans för.

### Finansiella mål

Kommunen skall under planperioden använda sig av tre övergripande nyckeltal för att styra den ekonomiska utvecklingen. Lessebo kommun har genomfört den s.k. SKL-analysen som betonar allvaret och vikten av styrande finansiella mål. Årets resultat ska uppgå till minst 1 % av skatteintäkter inkl. bidrag i ett normalkonjunkturläge.

- Resultat efter finansnetto: 1 – 2 % av skatteintäkter inkl. bidrag i ett normalkonjunkturläge. För 2018 sätts resultatnivån till minst 4 mkr i positivt resultat. För de kommande åren är det just nu negativa årsresultat.
- Finansieringsgrad: 100 % självfinansiering av investeringar (befintlig skatte- och taxefinansierad verksamhet) samt att årets amortering av låneskulden bör uppgå till minst 8 mkr/år.
- Soliditet: Kommuntotal: Högre än 42 %  
Skattefinansierad: Högre än 50 % och långsiktigt över 60 %.

## Mål och riktlinjer för verksamheten – Verksamhetsmål

Det finns ett naturligt egenintresse för varje organisation att medvetet driva verksamheten mot tydliga mål och att vinnlägga sig om att återberätta för uppdragsgivarna vad man åstadkommit. Även om olika kommuner och landsting kommit olika långt tycks alla vara överens om vikten av att formulera och följa upp verksamhetsmål. Mål och riktlinjer är liksom uppföljning viktiga politiska instrument.

Genom att formulera tydliga mål och riktlinjer har de förtroendevalda möjlighet att staka ut den politiska färdriktningen. Fullmäktige tydliggör nämndernas uppdrag och nämnderna tydliggör vad tjänstemannaorganisationen skall utföra. Genom uppföljningen riktas intresset mot vad som åstadkoms och de förtroendevalda får underlag för ansvarsutkrävande och behov av förnyade insatser. Lagstiftningen understryker denna betydelse. Lagstiftaren har valt att inte närmare precisera vad man menar med mål och riktlinjer eller hur sådana bäst formuleras och tillämpas. Detta får inte tolkas som att vi skall slå oss till ro och vara nöjda med det arbete som sker idag. Avsaknaden av preciseringar får snarast tolkas som att den framtida utvecklingen kan ta olika vägar och att det för närvarande varken är möjligt eller önskvärt att peka ut en bästa väg.

Öppenheten är positiv och ger varje kommun och landsting möjlighet att fortsätta utveckla sitt arbete med att tydliggöra mål och riktlinjer utifrån de olika ansatser som valts. Öppenheten är en uppmaning till sektorn att fortsätta experimentera och lära av varandra. I det fortsatta arbetet med att utveckla verksamhetsmål och riktlinjer kan följande övergripande frågor vara till hjälp.

### Hur ska målen relateras till ekonomiska ramar?

God ekonomisk hushållning förutsätter att verksamheten ryms inom de ekonomiska ramarna. Många verksamheter regleras dessutom av lagar, förordningar och nationella mål. Under året kan verksamheter bli mer omfattande än planerat. Om det finns en risk att ramarna inte håller måste resurser omfördelas, vilket kan motivera revideringar av verksamhetsmålen.

### Sammanfattning

Verksamhetsmål syftar till:

- att staka ut den politiska färdriktningen
- att ge stöd för att resurserna används till rätt saker och på ett kostnadseffektivt sätt
- att tydliggöra för olika intressenter vad pengarna räcker till

Lessebo Kommuns verksamhetsmål utgår från nedanstående antagna vision och agenda 2030. Verksamhetsmålen skall årligen, i samband med upprättande av årsbudget, uppdateras och eventuellt ändras utifrån uppfyllda mål och ändras utifrån gällande förutsättningar.

### Vision för Lessebo Kommun

*Tillsammans skapar vi en grön kommun som vi är stolta över och där vi bryr oss om varandras framtid.*

- En naturnära kommun där livskvalitet och trygghet står i fokus.
- En miljövänlig kommun som är fossilfri med hållbar utveckling och klimatsmarta boenden.
- En levande kommun med rikt fritidsliv och stark besöksnäring.
- En modern kommun med världen runt knuten.
- En kreativ kunskapskommun där vi lägger grunden till ett livslångt lärande.

### Verksamhetsmål

Verksamhetsmålen är 30 stycken, inom 8 målområden:

- Boende
- Barn och utbildning
- Demokrati och mångfald
- Kultur, fritid och folkhälsa
- Energi och miljö
- Näringsliv och sysselsättning
- Stöd och omsorg
- Lessebo kommun som attraktiv arbetsgivare

## Boende

- Minst 60 % av medborgarna ska uppleva att Lessebo kommun är en attraktiv plats att bo och verka i. *(mäts ej 2018)*
- Öka andelen som känner sig trygga i Lessebo kommun. *(mäts ej 2018)*
- Andelen hyresgäster som upplever trygg boendemiljö i kommunens bostadsbolag ska öka eller bibehållas.
- Invånare över 65 år som bor i ordinärt boende eller på särskilt boende ska känna ökad trygghet.
- Andelen hushåll som har tillgång till fiberuppkoppling ska öka.
- Gång- och cykelväg eller fartdämpande åtgärd. Ett nytt projekt varje år.

## Barn och utbildning

- Öka andelen elever som går ut grundskolan i Lessebo kommun med behörighet till gymnasieskolan.
- Det genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9 ska ligga på minst samma nivå som genomsnittet i liknande kommuner med högt asylmottagande.
- Barn, ungdomar och medarbetare ska uppleva en trygg miljö.
- Pedagogerna använder och utforskar olika digitala verktyg i lärsituationen för att hitta nya sätt att träna olika förmågor och utveckla det pedagogiska innehållet.

## Demokrati och mångfald

- Andelen medborgare som upplever att de får god service när de kontaktar Lessebo kommun ska öka. *(mäts ej 2018)*
- Andelen medborgare som är nöjda med insyn och inflytande ska öka. *(mäts ej 2018)*
- Det ska bli enklare att kommunicera med kommunen och vår information ska bli mer tillgänglig.
- Elevdemokratin ska öka genom att fler elever upplever att klassråden i skolorna fungerar på ett bra sätt.

## Kultur, fritid och folkhälsa

- Öka andelen barn och unga som är föreningsaktiva
- Antal turistnätter ska öka.
- Öka andelen invånare som är nöjda med kulturutbud och idrotts- och motionsanläggningar. *(mäts ej 2018)*
- Flera ska nyttja bibliotekets tjänster.

## Energi och miljö

- Aktivt minska kommunens transporter.
- Energieffektivisera våra fastigheter.
- Reducera matsvinnet.
- Minska klimatpåverkande mat.

## Näringsliv och sysselsättning

- Egenförsörjningen ska öka.
- Andelen förvärvsarbetande ska öka hos kommuninvånare i åldrarna 20-64 år.

- Öka nöjdheten beträffande samverkan mellan näringsliv och kommun.

### **Stöd och omsorg**

- Kostnaden per brukare i äldreomsorgen ska minska med bibehållen kvalitet.
- Nöjdheten hos brukare i hemtjänsten ska förbli oförändrad eller öka.

### **Lessebo kommun som attraktiv arbetsgivare**

- Minska sjukfrånvaron.
- Öka antalet anställda som känner att de utvecklas i sitt arbete.
- Öka eller behålla andelen nöjda medarbetare. (*mäts ej 2018*)

I bilaga redovisas Målområdena inklusive mätserier och de strategier som gäller för respektive målområden.



## Budgetförutsättningar

Planperioden 2018-2021 är inte belastad av tidigare underskott. Budgetberedningen är försiktig vid framtagande av budgetförutsättningarna. För kommande åren kommer arbetet med att nå de mål som SKL-Analysen redovisade intensifieras och anpassning av resurser för befolkningsförändringar och ”öronmärkta medel inom eget kapital”. Därtill kommer välfärdsresursen (generellt statsbidrag/stöd med anledning av flyktingsituationen) vilken redovisas separat på sidan 36.

### Skattesats

Skattesatsen under planperioden är oförändrad. Budgetberedningen gör bedömningen att det ekonomiska läget i Sverige och i vår omvärld är alldeles för osäkert just nu, för att göra någon förändring av skattesatsen.

2017	21:81	Oförändrad
2018	21:81	↓
2019	21:81	
2020	21:81	
2021	21:81	

### Befolkningsutveckling

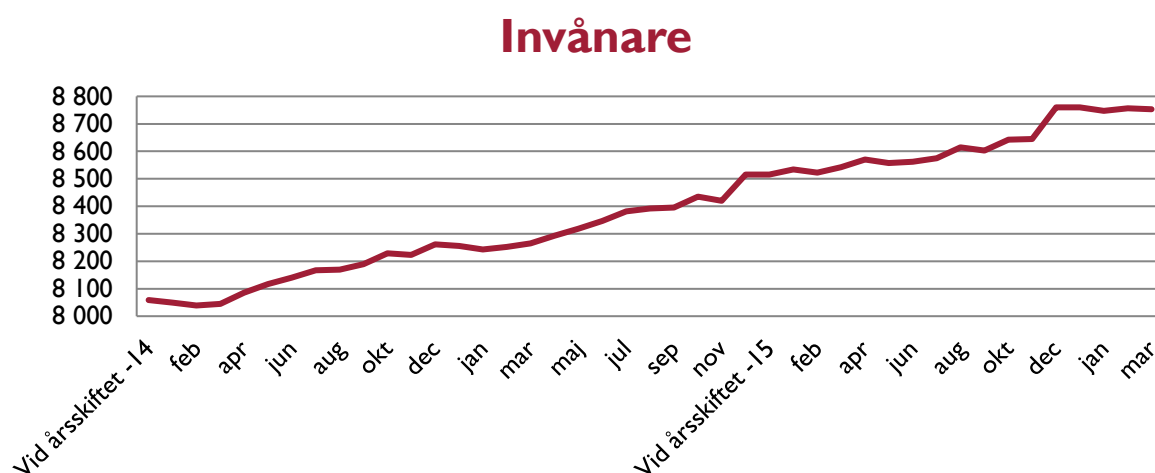
För planperioden har tidigare gjorts ett antagande om en ökning i antal invånare. Befolkningsutvecklingen har under de senaste fyra åren (2012 – 2016) inneburit en ökning med 9,3 %. Nuvarande budgetalternativ kommer att presenteras för kommunstyrelsen med ett antagande om en befolkning på 8 700 år 2018, vilket gäller för hela planperioden. Befolkningsutvecklingen framgår av tabell 3 och diagram 2. Per den 30 april uppgick invånarantalet till 8 746 st.

Under hösten kommer kommunledningsförvaltningen tillsammans med regionen och SCB redovisa en befolkningsprognos för Lessebo kommun inom Region Kronoberg.

**Tabell 3. Befolkningsutveckling**

	2014-12-31	2015-12-31	2016-12-30	2017-04-30
Totalt	8 256	8 516	8 760	8 746
Födda	74	93	129	40
Döda	96	100	85	38
Inflyttning	461	594	478	181
Utflyttning	657	649	704	314
Invandring	439	344	449	114
Utvandring	26	22	25	2

**Diagram 2**



### Finansiering

De externa finansieringskällorna är i första hand skatteintäkter och statsbidrag. I kommunens budgetarbete används de prognoser över skatter och generella statliga bidrag som tas fram av SKL. Fortlöpande förändringar av dessa prognoser under året ska inte ge anledning till några ändringar av de anslagsnivåer som fastställs av kommunfullmäktige.

### Arbetsgivaravgift

Kommunen följer riktlinjer av SKL. Inför 2018 kommer de sammanlagda kalkylerade personalomkostnaderna uppgå till 38,33 %.

### Pensionskostnad

Förändring av pensionsskuld följer Skandias prognos.

### Kapitalkostnad

Varje investering får konsekvenser för verksamhetsplanen i form av kapitalkostnader. Avskrivning är beroende av den ekonomiska livslängden och internräntan, 3 % för avgiftsfinansierad verksamhet och 4 % för övriga verksamheter. Kapitalkostnaderna belastar driftbudgeten året efter det år som investeringen färdigställs.

### Taxor och avgifter

Förslaget till taxor och avgifter redovisas och beslutas i samband med nämnders framtagande av internbudget. Viktigt är att intäkterna når upp till den nivå som fastställts för att klara en målsatt kostnadstäckning. Det gäller för VA- och Avfallsverksamheten som skall ha full kostnadstäckning. Förslag på nya taxor framtas av K-F-T nämnden och föreläggs kommunfullmäktige i särskild ordning.



## Kommunstyrelsen

### Ansvarsområde

Kommunstyrelsens ansvarsområde omfattar styr- och ledning samt kommunledningskontoret (KLK). Under kommunstyrelsen sorterar även näringslivsinsatser inklusive SydostLeader, måltidsverksamheten, energi- och miljöfrågor d.v.s. hållbarhetsfrågor, räddningstjänst (verksamheten bedrivs i kommunalförbund tillsammans med Uppvidinge och Tingsryds kommun) borgen och bidrag (t.ex. samlingslokaler och färdtjänst) samt kostnader för markreserv. Därtill har kommunen ett ansvar såsom arbetslöshetsnämnd att förebygga och minska verkningarna av arbetslöshet. Det är också förknippat med åtgärder för arbetet med integrationen av kommunens nyanlända.

Kommunledningskontoret skall vara stöd till kommunstyrelsen både i dess roll som koncernstyrelse och som styrande, ledande och samordnande organ under kommunfullmäktige.

### Sammanfattande kommentarer/resursförändringar

Resurser avsätts, i hela planperioden, för en arbetsmarknadsenhet som innehåller en organisation (Bron, Intern service och Miljöverkstan) för integration, samverkan inom kommunen och med arbetsförmedlingen jämte jobbcoach och olika arbetsgrupper. Finansiering av ovan kommer att ske via nya statsbidrag inom eget kapital för nyanlända. I förslaget ingår att till kommunstyrelsens förfogande avsätts medel, 1 mkr, för extraordinära insatser för nyanlända, behov av ex. speciallärare, personliga assistenter inom förskola och grundskola m.m.

- Fortsatt arbete med destinationsutvecklingen.
- Upphandling/inköp från KFT till Kansliet.
- Informationssäkerhet/digitalisering mm.
- Energi- och Miljöplan är under upprättande.

### Driftbudget (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Styr- & ledning	1 330	1 389	1 389	1 389	1 389
Kommunledningskontoret	16 767	18 968	19 163	19 163	19 163
Näringsliv	1 809	2 420	2 420	2 420	2 420
Färdtjänst	1 445	1 450	1 450	1 450	1 450
Arbetsmarknadsenheten	7 669	8 395	8 395	8 395	8 395
Räddningstjänst	10 125	10 037	9 952	9 952	9 952
Måltidsverksamhet	405	0	0	0	0
Mark, beredskap mm	3 798	3 213	3 463	3 513	3 513
<b>Summa</b>	<b>43 348</b>	<b>45 872</b>	<b>46 232</b>	<b>46 282</b>	<b>46 282</b>

<b>Verksamhetsförändringar</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>
Informationssäkerhet/Digitalisering	600	600	600
Handlingsplan hållbart	50	100	100
<b>Totalt</b>	<b>650</b>	<b>700</b>	<b>700</b>

**Ny ram inkl. verksamhetsförändringar** **46 882** **46 982** **46 982**

### **Investeringsbudget (tkr)**

<b>Verksamhet</b>	<b>Bokslut 2016</b>	<b>Budget 2017</b>	<b>Budget 2018</b>	<b>Plan 2019</b>	<b>Plan 2020</b>
Kommunledningskontoret	2 876	3 300	2 550	2 250	2 500
Måltidsverksamhet	173	200	200	200	200
Mark, beredskap mm	250	250	1 000	1 000	1 000
<b>Totalt</b>	<b>3 299</b>	<b>3 750</b>	<b>3 750</b>	<b>3 450</b>	<b>3 700</b>

## Kultur, Fritid och Teknisk nämnd

### Ansvarsområde

Kultur, Fritid och Tekniska nämnden har verksamheten uppdelad på två förvaltningar. Tekniska förvaltningen äger fastigheter som förvaltas av AB Lessebohus. Därtill förvaltas gator och parker. Kommunens skogsinnehav förvaltas av Skogssällskapet. Nämnden är affärsdrivande i delen av vatten och avlopp samt avfallshantering.

Under 2017 genomförs två stora förändringar av organisationen inom den tekniska- samt plan- och miljöförvaltningen, utan att det berör den politiska nämndsorganisationen, som sammanläggs till en samhällsbyggnadsförvaltning. Därtill kommer under året förvaltningsavtalet mellan Lessebo kommun och AB Lessebohus att upphöra. Merparten av de anställda kommer, via verksamhetsövergång, övergå till anställning inom samhällsbyggnadsförvaltningen.

Kultur- och fritidsförvaltningen har ansvaret för kultur- och fritidsfrågor. Biblioteksverksamhet bedrivs i kommunens alla tätorter. Inom kultur och fritid finns ett regelverk för stöd till idrotts- och kulturföreningar samt studieförbunden.

### Sammanfattande kommentarer/resursförändringar

Energisparåtgärder- och komponentutbyten finns som investeringsanslag och driftbudgeten skall då kunna täcka in tillkommande kapitalkostnader. Fr.o.m. 2015 gäller att aktivering eller driftkostnad för fastigheter skall beakta regelverket och anvisningar för komponentavskrivning.

De stora och kommande investeringar, inom välfärdsresursen, kommer att kräva nya medel för att täcka kommande planenliga avskrivningar och internränta. Medel upptas för föreningsbidrag 50 tkr/år pga fler aktiva ungdomar inom föreningarna.

### Driftbudget (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Politisk vht o adm.	3 808	3 796	3 351	3 351	3 351
Turism, idrott, fritid	8 442	9 323	9 273	9 273	9 273
Gata, park	12 158	11 944	11 944	11 944	11 944
Bibliotek	4 719	4 745	4 745	4 745	4 745
Lokal, bostad, skog	1 188	993	993	993	993
Va	-388	0	0	0	0
Renhållning	675	0	0	0	0
Interna arbeten	0	0	0	0	0
Externa arbeten	-64	0	0	0	0
Fastigheter	4 869	4 455	4 455	4 455	4 455
<b>Totalt</b>	<b>35 406</b>	<b>35 256</b>	<b>34 761</b>	<b>34 761</b>	<b>34 761</b>

Verksamhetsförändringar	2018	2019	2020
Föreningsbidrag	50	50	50
<b>Totalt</b>	<b>50</b>	<b>50</b>	<b>50</b>

**Ny ram inkl. verksamhetsförändringar** **34 811** **34 811** **34 811**

## Investeringsbudget (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Turism, idrott och fritid	6 875	1 480	1 400	1420	1400
Gata, park	1 445	1 100	700	700	700
Bibliotek	60	20	25	15	25
Lokal, bostad, skog	3 482	0	0	0	0
Vatten och avlopp	3 480	3 050	2 900	2400	3800
Renhållning	239	1 200	200	0	0
Interna arbeten/maskiner	327	600	600	1 000	1 000
Fastigheter	5 741	3 350	5 275	4815	3775
<b>Totalt</b>	<b>21 649</b>	<b>10 800</b>	<b>11 100</b>	<b>10 350</b>	<b>10 700</b>

## Plan- och miljönämnd

### Ansvarsområde

Plan- och Miljönämnden har det övergripande ansvaret för plan- och byggfrågor, miljö- och hälsoskyddsverksamheten i kommunen.

Plan och Bygg ska arbeta med förslag hur kommunen kan vidareutveckla nya industri-, handels- och bostadsområden och verka för genomförande. Planarbetet fortskrider för ytterligare bostadsområden med inriktning på strandnära lägen.

Samhällsplanering är dock beroende av andra aktörer än enbart kommunen själv. Sakägarsynpunkter och fakta som framkommer genom samrådsyttrande med myndigheter kan fördröja ärendehantering. Det är av stor vikt att grundkartmaterial ajourhålls.

Miljö- och hälsoskydd ska verka för en god livsmiljö och ge möjlighet till en god hälsa för kommunens invånare. De ansvarar för utredningar, inspektioner och tillsyn av bostäder, skolor, daghem, renhållning, livsmedelshantering, naturvård, industrier, tillsyn över försäljning av tobak och receptfria läkemedel samt medverkar vid utredning av smittsamma sjukdomar. Kalkning av sjöar och vattendrag handläggs också av plan- och miljönämnden.

### Sammanfattande kommentarer/resursförändringar

Inga planerade förändringar för tillfället förutom fortsatt arbete med framtagande av ny ÖPL för Lessebo kommun (medel finns inom kommunstyrelsens budget) och fortsatt digitalisering av arkivet. Plan- och miljöförvaltningen kommer under 2017 att inordnas under den nybildade samhällsbyggnadsförvaltningen.

### Driftbudget (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Politisk vht	215	214	214	214	214
Plan och Bygg	1 926	2 188	2 188	2 188	2 188
Miljö och Hälsoskydd	1 754	2 028	1 903	1 903	1 903
<b>Totalt</b>	<b>3 896</b>	<b>4 430</b>	<b>4 305</b>	<b>4 305</b>	<b>4 305</b>

### Investeringsbudget (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Plan och bygg	94	0	0	0	0
<b>Totalt</b>	<b>94</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>



## Barn- och utbildningsnämnd

### Ansvarsområde

Kunskapandet, lärandet, går som en röd tråd genom nämndens verksamhet; förskola, fritidshem, grundskola inklusive förskoleklass, särskola, gymnasieskola, vuxenutbildning samt fritidsgårdar. Därtill har nämnden ansvar för kommunens kulturskola.

Nämndens uppdrag är tydligt: skapa förutsättningar för barn, ungdomar och vuxna att bli redo för framtiden.

### Sammanfattande kommentarer/resursförändringar

Sammanlagt kommer nämndens resursbehov öka pga. av fler barn/elever under planperioden. Avstämning sker 2 ggr år (15/2 och 15/10) för att stämma av resursfördelning utifrån förändring av demografin.

Planering och projektering pågår för nya lokaler inom såväl förskola som grundskola m a a det ökade antalet barn- och elever. Målsättning är att inom god ekonomisk hushållning ersätta merparten av de tillfälligt inhyrda paviljongerna med ny- eller tillbyggnad av verksamhetslokaler. Förslag till investeringsmedel framgår av välfärdsresursen, se sid 36.

För att utöka stödet till barn i behov av särskilt stöd tillförs medel, vilket finansieras genom ersättning från Migrationsverket. Det extra stödet genomförs som ett projekt under 2 år.

### Antal barn/elever

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Utfall	Utfall					
<b>1-5 år</b>	440	458	492	485	491	507	522
<b>Förskola</b>							
<b>6-16 år</b>	1 020	1 080	1 086	1 100	1 121	1 102	1 108
<b>Förskoleklass &amp; grundskola</b>							

### Driftbudget (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Politisk vht och adm	7 177	6 316	6 260	6 263	6 263
Kulturskola	3 798	4 072	4 072	4 072	4 072
Förskolor	43 772	43 297	47 721	47 414	47 414
Fritidshem	6 872	7 420	7 358	7 344	7 344
Grundskola F-9 inkl fritidsgårdar	106 349	109 219	108 120	107 734	108 229
Särskola	6 562	7 786	8 564	8 953	8 953
Gymnasieskola	38 655	41 363	42 142	43 142	44 142
Vuxenutbildning	3 216	3 763	3 763	3 763	3 763
<b>Totalt</b>	<b>216 399</b>	<b>223 236</b>	<b>228 000</b>	<b>228 685</b>	<b>230 180</b>

<b>Verksamhetsförändringar</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>
Volym inom Förskola	2 250	2 250	2 250
Volym inom Grundskola	2 250	2 250	2 250
<b>Totalt</b>	<b>4 500</b>	<b>4 500</b>	<b>4 500</b>

**Ny ram inkl. verksamhetsförändringar** 232 500 233 185 234 680

### Investeringsbudget (tkr)

<b>Verksamhet</b>	<b>Bokslut 2016</b>	<b>Budget 2017</b>	<b>Budget 2018</b>	<b>Plan 2019</b>	<b>Plan 2020</b>
	2327	500	500	500	500
<b>Totalt</b>	<b>2 327</b>	<b>500</b>	<b>500</b>	<b>500</b>	<b>500</b>

## Socialnämnd

### Ansvarsområde

Socialnämndens verksamhetsområde omfattar fem olika verksamhetsområden. Dessa är:

- Individ- och familjeomsorg (IFO) inkluderande HVB-hem för ensamkommande ungdomar (Ungbo, Putbo, Utsluss), samverkan inom kommunen och med arbetsförmedlingen för integrering av nyanlända och arbetsmarknadsenhet
- Vård och Omsorg
- Hemsjukvård (HSL) och Rehab
- Omsorg om personer med funktionsnedsättning (OF)
- Bostadsverksamhet (tillhör Lessebohus)

### Sammanfattande kommentarer/resursförändringar

Under 2015 erbjöds sjuksköterskor- arbetsterapeuter och sjukgymnaster utökning av sysselsättningsgrad till heltid. I samband med 2016 års löneavtal mellan SKL och kommunal är rätten till heltid högt uppsatt på agendan mellan parterna. I kommande budget, centralt, upptas medel succesivt för att möjliggöra rätten till heltid inom kommunen och då till en början inom omsorgerna. Senast vid utgången av 2017 bör parterna ha upprättat ett kollektivavtal inom de intentioner som anges i avtalet mellan SKL och Kommunal.

Nämnden och förvaltningen ska noga följa utvecklingen för;

- Arbeta för att bevaka och anpassa bemanning för kommunens HVB-verksamhet till det aktuella behovet.
- Resursbehoven för LSS-boende, medel föreslås from 2019-01-01 med 3 500 tkr på helårsbasis, och ökade behov av andra insatser än boende.

### Antal invånare över 19 år

Årtal	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
65-79	1 435	1 453	1 472	1 477	1 475	1 488	1 486
80-89	403	411	417	416	400	402	410
90-	105	103	103	100	107	106	98
<b>Totalt</b>	<b>1 943</b>	<b>1 967</b>	<b>1 992</b>	<b>1 993</b>	<b>1 982</b>	<b>1 996</b>	<b>1 994</b>
20-64	4 326	4 439	4 535	4 510	4 520	4 553	4 574

## Driftbudget (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Ledning och administration	7 722	7 375	7 623	7 623	7 623
Politik	630	729	729	729	729
Äldreomsorg	74 295	77 162	76 662	76 662	75 662
Hemsjukvård rehab	18 914	20 235	20 235	20 235	20 235
Omsorg Funktionsnedsättn.	30 443	29 591	29 841	30 091	30 091
Individ och familjeomsorg	16 035	18 201	18 018	18 018	18 018
Flyktingverksamhet	-2 870	2 968	16 167	16 167	16 167
HVB hem	-13 497	2 518	5 675	5 675	5 675
Bostadsverksamhet	91	88	88	88	88
Åtgärder arbetslöshet	469	618	618	618	618
<b>Totalt</b>	<b>132 231</b>	<b>159 485</b>	<b>175 656</b>	<b>175 906</b>	<b>174 906</b>

Verksamhetsförändringar	2018	2019	2020
LSS-boende (nyplaneras)	0	3 500	3 500
HVB glappet & ek.bistånd	-19 279	-19 279	-18 029
<b>Totalt</b>	<b>-19 279</b>	<b>-15 779</b>	<b>-14 529</b>

**Ny ram inkl. verksamhetsförändringar** **156 377** **160 127** **160 377**

## Investeringsbudget (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Inventarier	615	950	650	1 700	1 100
<b>Totalt</b>	<b>615</b>	<b>950</b>	<b>650</b>	<b>1 700</b>	<b>1 100</b>

## Finansförvaltning

Inom finansiering redovisas summan av skatteresursen, finansiella intäkter och kostnader, avskrivningar, pensionskostnader och avsatta medel för oförutsedda behov. Förslag till årsbudget 2018 med verksamhetsplan 2019-2021 redovisas på sidan 30-32.

### Driftbudget (tkr)

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Skatteintäkter inkl. bidrag	-491 079	-480 000	-500 200	-511 500	-523 400
Finans intäkter/kostnader	-6 199	1 100	-800	-800	-800
Av/nedskrivn, kapitalkostn	33 806	22 900	22 900	22 900	22 900
Förfogande	484	11 787	23 855	36 920	50 375
Pens.kostn och sem.skuld	24 391	30 000	30 000	31 000	32 000
<b>Totalt</b>	<b>-438 596</b>	<b>-414 213</b>	<b>-424 245</b>	<b>-421 480</b>	<b>-418 925</b>

## Verksamhetsförändringar/nämnd

Verksamhetsförändringar	2018	2019	2020
Nämndsförändringar	5 200	8 950	8 750
<b>Totalt</b>	<b>5 200</b>	<b>8 950</b>	<b>8 750</b>

Medel för oförutsedda behov samt resurser för kostnadsutveckling föreslås för 2018.

- Kommunfullmäktige 300 tkr
- Kommunstyrelsen 100 tkr
- Kommunstyrelsen kostnadsutveckling 22 255 tkr
- Nybyggnation //Avskr + rta 1 600 tkr

### Investeringsbudget/plan per nämnd

Ramen för investeringar 2018 är 16 mkr och gäller även för 2019-2020. Härigenom kan ekonomin förstärkas genom att Lessebo kommun årligen amorterar minst 8 mkr årligen. Preliminär investeringsförteckning framgår på sidan 33-35.

Verksamhet	Bokslut 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Kommunstyrelsen/KLK	3 299	3 750	3 750	3 450	3 700
KFT-nämnd	21 649	10 800	11 100	10 350	10 700
Plan-o Miljö	94	0	0	0	0
Barn o Utbnämnd	2 327	500	500	500	500
Socialnämnd	615	950	650	1 700	1 100
<b>Totalt</b>	<b>27 984</b>	<b>16 000</b>	<b>16 000</b>	<b>16 000</b>	<b>16 000</b>

## Resultatbudget

(Tkr)	2017	2018	2019	2020	2021
Kommunstyrelse/KLK	50 348	51 008	51 058	50 758	50 758
KFT-nämnd	35 256	34 761	34 761	34 761	34 761
PM-nämnd	4 430	4 305	4 305	4 305	4 305
Barn o Utbildningsnämnd	223 236	228 000	228 685	230 180	231 180
Socialnämnd	159 485	156 377	156 627	156 877	156 877
Finans/intern/förfog	-6 248	6 820	21 385	36 340	51 640
Avskrivningar	22 900	22 900	22 900	22 900	22 900
<b>Disp. ur eget kapital, nyanlända</b>	<b>-21 407</b>	<b>-12 371</b>	<b>-12 371</b>	<b>-12 371</b>	<b>-12 371</b>
<b>Verksamhetsförändringar</b>	<b>0</b>	<b>5 200</b>	<b>8 950</b>	<b>8 750</b>	<b>8 750</b>
<b>Verks. nettokostnader, RES 1</b>	<b>-468 000</b>	<b>-497 000</b>	<b>-516 300</b>	<b>-532 500</b>	<b>-548 800</b>
<i>Nettokostnadsförändr. %</i>	<i>6,73%</i>	<i>6,20%</i>	<i>3,88%</i>	<i>3,14%</i>	<i>3,06%</i>
Skatteintäkter	480 000	500 200	511 500	523 400	537 400
<i>Resursförändr. %</i>	<i>6,36%</i>	<i>4,21%</i>	<i>2,26%</i>	<i>2,33%</i>	<i>2,67%</i>
Finansiella intäkter	5 700	6 300	6 300	6 300	6 300
Finansiella kostnader	-6 800	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500
<b>Resultatbudget enligt, RES 2</b>					
<b>finansiellt mål</b>	<b>10 900</b>	<b>4 000</b>	<b>-4 000</b>	<b>-8 300</b>	<b>-10 600</b>
<b>Förändr.behov, nettokostn. %</b>	<b>2,33%</b>	<b>0,80%</b>	<b>-0,77%</b>	<b>-1,56%</b>	<b>-1,93%</b>
<b>Finansiellt mål</b>	<b>10 000</b>	<b>10 000</b>	<b>10 000</b>	<b>10 000</b>	<b>10 000</b>
<b>Förändring eget kapital RES 3</b>	<b>900</b>	<b>-6 000</b>	<b>-14 000</b>	<b>-18 300</b>	<b>-20 600</b>
	0,19%	-1,21%	-2,71%	-3,44%	-3,75%
invånare I/II året innan	8600	8700	8700	8700	8700

## Finansieringsbudget

(Tkr)	2017	2018	2019	2020	2021
Årets resultat	10 900	4 000	-4 000	-8 300	-10 600
Justering för av- och nedskrivningar	22 900	22 900	22 900	22 900	22 900
Justering för gjorda avsättningar	157	-14	-73	-5 686	0
Just. för ianspråktaga avsättningar	0	0	0	0	0
Just. för övr.ej likviditetspåverkande poster	0	0	0	0	0
Medel från verksamheten för förändring av rörelsekapital	33 957	26 886	18 827	8 914	12 300
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-3 750	-3 750	-3 750	-3 750	-3 750
Ökning/minskning förråd och varulager	1 161	0	0	0	0
Ökning/minskning kortfr.skulder	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
<b>Kassaflöde från den löp. verksamheten</b>	<b>32 368</b>	<b>24 136</b>	<b>16 077</b>	<b>6 164</b>	<b>9 550</b>
<b>INVESTERINGAR</b>					
Investering i materiella anl.tillgångar	-16 000	-16 000	-16 000	-16 000	-16 000
Försäljning av materiella anl.tillgångar	0	0	0	0	0
Investeringsbidrag materialla anl.tillgångar	0	0	0	0	0
Investering av finansiella anl.tillgångar	0	0	0	0	0
Försäljning av finansiella anl.tillgångar	0	0	0	0	0
<b>Kassaflöde från investeringsverksamh.</b>	<b>-16 000</b>	<b>-16 000</b>	<b>-16 000</b>	<b>-16 000</b>	<b>-16 000</b>
<b>FINANSIERING</b>					
Nyupptagna lån					
Amortering av skuld	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
Kortfristig upplåning					
Ökning/minskning checkräkningskredit					
Ökning av kapitalförvaltning					
Minskning av kapitalförvaltning					
Ökning av långfristiga fordringar					
Minskning av långfristiga fordringar	350	350	350	350	350
<b>Kassaflöde från finansieringsverksamh.</b>	<b>-7 650</b>	<b>-7 650</b>	<b>-7 650</b>	<b>-7 650</b>	<b>-7 650</b>
<b>Årets kassaflöde</b>	<b>8 718</b>	<b>486</b>	<b>-7 573</b>	<b>-17 486</b>	<b>-14 100</b>
<b>Likvida medel vid årets början</b>	<b>38 252</b>	<b>46 970</b>	<b>47 456</b>	<b>39 883</b>	<b>22 397</b>
<b>Likvida medel vid årets slut</b>	<b>46 970</b>	<b>47 456</b>	<b>39 883</b>	<b>22 397</b>	<b>8 297</b>

## Balansbudget

(Tkr)	2017	2018	2019	2020	2021
<b>TILLGÅNGAR</b>					
Anläggningstillgångar	421 657	414 407	407 157	399 907	392 657
Omsättningstillgångar	271 061	275 297	271 474	257 738	247 388
<b>SUMMA TILLGÅNGAR</b>	<b>692 718</b>	<b>689 704</b>	<b>678 631</b>	<b>657 645</b>	<b>640 045</b>
<b>EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER</b>					
Eget kapital	268 032	272 032	268 032	259 732	249 132
därav årets resultat	10 900	4 000	-4 000	-8 300	-10 600
Avsättningar(pensioner mm)	32 554	32 540	32 467	26 781	26 781
Skulder					
Långfristiga skulder, lån	235 600	227 600	219 600	211 600	203 600
därav ersättningslån	22 000	27 600	72 500	29 000	10 000
Kortfristiga skulder	156 532	157 532	158 532	159 532	160 532
<b>Summa skulder</b>	<b>392 132</b>	<b>385 132</b>	<b>378 132</b>	<b>371 132</b>	<b>364 132</b>
<b>SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTN. OCH SKULDER</b>	<b>692 718</b>	<b>689 704</b>	<b>678 631</b>	<b>657 645</b>	<b>640 045</b>
<b>Soliditet</b>	<b>38,69%</b>	<b>39,44%</b>	<b>39,50%</b>	<b>39,49%</b>	<b>38,92%</b>
<b>ANSVARSFÖRBINDELSER</b>					
Pensionsförpliktelser	174 562	170 616	167 973	164 967	161 967
Övr. ansvarsförbindelser	349 177	340 777	332 377	323 977	315 577
<b>Summa Ansvarsförb./förpl</b>	<b>523 739</b>	<b>511 393</b>	<b>500 350</b>	<b>488 944</b>	<b>477 544</b>



## Investeringsbudget/Plan 2018-2021

	Projekt	2018	2019	2020	2021	senare
<b>Kommunledningskontoret</b>						
IT - Utrustning/Pc, Projektor, skrivare mm	7203	2 000	2 000	2 000	2 000	REInvst
IT - Trådlösa nät	7205	50	0	0	0	REInvst
Lokala system(servers,SAN,lagring)	7223	500	250	500	250	REInvst
Köksutrustning	9410	200	200	200	200	REInvst
Invest-förfog. Mark/Byggnad/Ks	7199	1 000	1 000	1 000	1 000	Tillskott
<b>Summa Kommunledningskontoret</b>		<b>3 750</b>	<b>3 450</b>	<b>3 700</b>	<b>3 450</b>	
<b>Kultur, Fritid &amp; Teknisk nämnd</b>						
<b>Gator/väg Vht 240</b>						
Väghållning Tn:s disp	7500	200	200	200	540	
Trafiksäkerhetsåtg.	7505	300	300	300	300	
Gatubelysning, Landsbygd	7500	0				Tillskott
<b>Summa Gator mm 24</b>		<b>500</b>	<b>500</b>	<b>500</b>	<b>840</b>	
<b>Parker Vht 250</b>						
Lekutrustning, Tn:s disp	7604	200	200	200	200	REInvst
<b>Summa Park</b>		<b>200</b>	<b>200</b>	<b>200</b>	<b>200</b>	
<b>Bibliotek/Fritidsanl. Vht 320/340</b>						
Bibliotek/invent/RFID/Arena	9108	25	15	25	15	REInvst
Fritidsanl., nämndens förfogande	9101	150	150	150	150	REInvst
Elljusspår, alla orter	758X	1 000	1 000	1 000	0	Tillskott
Tillgänglighetsanpassning		150	150	150	150	
Lek- & Mötesplatser offentlig	9102	100	100	100	100	
Turistbyrå	9104	0	20	0	20	
<b>Summa Bibl/ Fritidsanl</b>		<b>1 425</b>	<b>1 435</b>	<b>1 425</b>	<b>435</b>	
<b>Vatten Vht 865</b>						
Ny intagningspunkt, Htp	77XX		700	2 300		0
Rivning gamla VV Lessebo samt personalutr.		1 250				
VV/RV nämndens förfogande	7702	0	500	300	500	0
<b>Summa Vatten</b>		<b>1 250</b>	<b>1 200</b>	<b>2 600</b>	<b>500</b>	<b>0</b>

	Projekt	2018	2019	2020	2021	senare
<b>Distribution</b>	<b>Vht 866</b>					
Nybyggn/ Reinvest av nät	7700	1 000	1 000	1 000	1 500	0
Omlägg. VA/ind.område Skruv	77XX	450				
Skyddsområden Lbo o Bergdala	7719/59					
<b>Summa Distribution</b>		<b>1 450</b>	<b>1 000</b>	<b>1 000</b>	<b>1 500</b>	<b>0</b>
<b>Avloppshantering</b>	<b>Vht 867</b>					
Avlpumpstn,mindre Tn:s disp	7818	200	200	200	200	0
<b>Summa Avloppshantering</b>		<b>200</b>	<b>200</b>	<b>200</b>	<b>200</b>	<b>0</b>
<b>Avfallshantering</b>	<b>Vht 870</b>					
Mottagn. Trädgårdsavfall	7915	200	0	0	0	
Förändrad hämtning hushållen, sortering, nytt		0				
<b>Summa Avfallshantering</b>		<b>200</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Fastigheter</b>	<b>Vht 970</b>					
Komponentutbyte	8103	2 000	2 140	2 000	4 000	
Fastigheter nämndens förfogande	8100	200	200	200	200	
Maskiner, lokålvård	8105	75	75	75	75	REInvst
Reningsanläggning Kostabadet	8623		400			
Energisparåtg, kommunfastigh	8010	1 000	1 000	1 000	2 000	
Upprustning Långebo		1 000				
Köksmaskiner	8102	500	500	500	500	REInvst
Ombyggnad ventilation kommunhuset						
Byte av utvändig panel gy/matsal, Bikupan Lessebo		500				
Diverse brandskyddsåtgärder	8011		500			
<b>Summa Fastighet</b>		<b>5 275</b>	<b>4 815</b>	<b>3 775</b>	<b>6 775</b>	<b>0</b>
<b>Maskiner</b>	<b>Vht 924</b>					
Maskinbyten	8900	600	1 000	1 000	1 000	REInvst
<b>Summa maskiner</b>		<b>600</b>	<b>1 000</b>	<b>1 000</b>	<b>1 000</b>	<b>0</b>
<b>Summa Kultur, Fritid &amp; Teknisk nämnd</b>		<b>11 100</b>	<b>10 350</b>	<b>10 700</b>	<b>11 450</b>	<b>0</b>

		2018	2019	2020	2021	senare
<b>Plan- &amp; Miljönämnd</b>						
Digitalisering		0	0	0	0	
<b>Summa Plan- &amp; Miljönämnd</b>		<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
<b>Utbildningsnämnd</b>						
Reinvest. undervis Bun:s disp	9204	500	500	500	500	REInvst
<b>Summa Utbildningsnämnd</b>		<b>500</b>	<b>500</b>	<b>500</b>	<b>500</b>	
<b>Socialnämnd</b>						
<b>Äldreomsorg</b>						
Tekniska hjälpmedel	9343	500	500	500	500	REInvst
Inventarier, äldreoms	9329	100	100	100	100	REInvst
Inventarier, ers. Odengatan 8		0	500	500	0	REInvst
Mobil dokumentation		50	0	0	0	
Nyckelgömmor		0	600	0	0	
IFO, möbler		0	0	0	0	
<b>Summa Socialnämnd</b>		<b>650</b>	<b>1 700</b>	<b>1 100</b>	<b>600</b>	
<b>TOTAL INVESTERING, netto</b>						
		2018	2019	2020	2021	senare
Kommunstyrelsen/ KLK		3 750	3 450	3 700	3 450	0
Kultur, Fritid & Teknisk nämnd		11 100	10 350	10 700	11 450	0
Plan- & Miljönämnd		0	0	0	0	
Utbildningsnämnd		500	500	500	500	0
Socialnämnd		650	1 700	1 100	600	0
<b>T O T A L, netto</b>		<b>16 000</b>	<b>16 000</b>	<b>16 000</b>	<b>16 000</b>	<b>0</b>
Varav taxefinansierad del		3 100	2 400	3 800	2 200	0
Skattefinansierad del		12 900	13 600	12 200	13 800	0
<b>T O T A L</b>		<b>16 000</b>	<b>16 000</b>	<b>16 000</b>	<b>16 000</b>	<b>0</b>
<b>Not *1 = igångsättningstillstånd KS- au</b>						
<b>Not *2 = medelsfinans gen. stb</b>						
<b>Justeringsbehov av flerårsplan, invest</b>						
<b>Investeringsram</b>		<b>16 000</b>	<b>16 000</b>	<b>16 000</b>	<b>16 000</b>	<b>16000</b>

## Välfärdsresursen

Preliminärt erhåller Lessebo kommun ca 26 mkr för 2017 och 2018. Bidraget kommer succesivt trappas ned till att från 2021 fördelas per invånare, preliminärt 6 mkr. Nedan redovisas förslag till fördelning av välfärdsresursen för drift respektive investeringar utöver ordinarie drift- och investeringsbudget.

<b>Budget Drift- o Investering (välfärdsresurs)</b>		<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>Totalt</b>
prel. beräkning av bidraget		-26 000	-18 700	-11 200	<b>-55 900</b>
Klimatsmart förskola, 2st á 33 mkr	Invest*I	29 250	29 250		58 500
Inventarier 2 st förskolor 6avd*2	Invest*I	1 800			1 800
Kvarndammskolan, till-ombyggnad	Invest*I	15 000			15 000
LSS-boende, ersätta Odengatan 8 (proj.anslag 2 mkr)	Invest*I	35 000			35 000
LSS-boende, nytt 12 pl	Invest*I		5 000	15 000	20 000
Nya bostäder, nyemission (Lessebohus)	Invest*I	10 000			10 000
Kommunhus, investering	Invest*I	15 000			15 000
<b>Summa investeringsanslag</b>		<b>106 050</b>	<b>34 250</b>	<b>15 000</b>	<b>155 300</b>
Projektering 2 st förskolor	Drift	500	0	0	500
Fiber Lessebo	Drift	500	500	500	1 500
Solceller, skolor & servicehus	Drift	1 000	1 000	1 000	3 000
Laddstolpar	Drift	200	250		450
Exploateringsområden	Drift, *I	2 000	500	500	3 000
GC-tunnel, GC-vägar, projekteringsanslag	Drift	0	0		0
Asfaltering gator	Drift	2 000	2 000	2 000	6 000
Driftprojekt miljö, bibliotek, fritid (medfinansiering)	Drift	500	500	500	1 500
Kommunhus (proj.anslag 0,4 mkr)	Drift	10 000			10 000
Kommunhus, inventarier	Drift	500	500		1 000
Strömbergshyttan, utredning	Drift	200	200		400
<b>Summa driftanslag</b>		<b>17 400</b>	<b>5 450</b>	<b>4 500</b>	<b>27 350</b>
Nyupplåning		-70 000	-41 750	-15 000	<b>-126 750</b>
<b>Nettofinansierat ur välfärdsmedel</b>		<b>53 450</b>	<b>-2 050</b>	<b>4 500</b>	<b>55 900</b>

Not \*I = igångsättningstillstånd KS- au